

OKRASZONY (34) *part praet pass pf*

okraszony (23), **okraszon** (6), okraszony *a.* okraszon (5).

okraszony, okraszon (33), **okrassony** (1) *StrykKron.*

Pierwsze o jasne; -ã- (15), -a- (2); -ã- : -a- SkarŻyw (3:2); w formach złożonych drugie o jasne; w formach niezłożonych: -on, -ono z tekstów nie oznaczających ó; -ona.

sg m N okrąszony (7), okrąsz(o)n (4); ~ (attrib) okrąszony (1); ~ (praed) okrąszony (5), okrąszon (4); okrąszony OpecŻyw, RejPs, RejPos, SkarŻyw, okrasz(o)n PatKaz III, WróbŻółt, HistAl; okrąszony : okrąsz(o)n BielŻyw (1:1). ◇ A okrąszony (2). ◇ f N okrąszonã (4), okrąszona (1), okraszon(a) (6); ~ (attrib) -ã (1); ~ (praed) -ã (3), -a (1); -ã WujNT (2); -ã : -a OpecŻyw (1:1). ◇ A okrąszonã (5). ◇ V okrąszonã (1). ◇ n N (praed) okrąszon(e) (1) FalZioł, okrąsz(o)no (1) HistAl. ◇ A okrąszon(e) (1). ◇ pl N subst okrąszon(e) (1). ◇ [A subst okrąszon(e).]

Sł stp s.v. okraścić, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w. s.v. okraścić.

1. Ozdobiony, upiękaszony; decorus, omatus HistAl [czym] (31) : Y któryż to ięft który idzye w ták vkrwawionym odzyeniu/ okrałzony łtołã fwoiã RejPos 150; którzy też imienie y wieś vrodzãynã y pięknym budowãniem okrałzonã mieli przy Hieruzãlem. *SkarŻyw* 534.

Wyrażenia: »kamieni(e)m drogim (*a.* kosztownym) okraszony« (2): A rzekłzy to przyniołłã mu koronę złotã/ kãmieniem bãrzo kołztownym okrałzonã [*coronam auream ornatom ex lapidibus preciosis*] y z Diãmentow *HistAl M; HistRzym* 126v.

»złotem, srebrem okraszony« (1): Potym dãli mu vczynić grob kołztowny złotem srebrem y drogim kãmieniem okrałzony *HistRzym* 126v.

Przen (22) : Ktory [żywot Pana Jezu Krysta] iuz powtoré wyrażony ij polepłłony/ przydanim też mnogich rzeczy [...] okrãłłony/ wãłłé przyiazni oddãwãmy. *OpecŻyw ktv; O* gdzieżeś iuz o dułło rozumnã boży^m obrazem okrãłłonã *OpecŻyw* 134v; O iãko droga ięft tey Stolicy S. Sukcelfia/ ták vřtãwicznã y hoynie pływãcã krwiã okrałzona y vtwierdzona. *SkarJedn* 394; *SkarŻyw* 408; Nãukã ábo vmiejętność bez miłości nãdyma/ y nic nie pomaga: lecz miłościã okrałzona/ buduie. *WujNT* 597.

W porównaniach (2): Pozdrowion bãdz krzyżu/ krwiã fyna mégo/ iako złotem/ drogim kãmienijm ij perlami ięftes okrãłłony *OpecŻyw* 158; [Maria] Rzeczona bouyem fãd nyeprozny ale wřzelkyey łãłky pelny wřzelkyey też moczy yako perlamy okrãłłony *PatKaz III* 115v

Wyrażenia: »drogim kãmieniem okraszony« (1): *OpecŻyw* 158 *cf W porównaniach.*

»złotem okraszony« (1): *OpecŻyw* 158 *cf W porównaniach.*

a) Posiadający jakieś wãłściwości, cechy, umiejętności (w zasadzie dodatnie) (14) : [o Matce Boskiej] řpowiednikow gwiazdo/ wřlytkich wybrãnych ij blogořlawionych chwãlo/ tys wřlytkimi tznotami okrãłłona *OpecŻyw* 185, 182v; *PatKaz II* 77v; *PatKaz III* 150, 150v; Ten [Scypion Afrykański] wybornimi obyczajmi ok[rałzon był, ku łynom] był łãłkawy, á [k]u rodziczom [litołciwy y ku] wřłitkim řprawiedliwy. *BielŻyw* 115, 108; *WróbŻółt Iv; RejPs* 98v; Tebei mãdrołciã wielkã iãłnęli/ którzy y ktorzych miãłto nãukã wãłczenia niemniey było okrałzono [*arte pugnandi non modicum ornabantur*]. *HistAl D6; Zãprawdę* thedy nie błołořlawieñłtwem/ ále nędżã wãłz żywot może być

okraszón [potest vita vestra decorari]. *HistAl* K5v; Był Alexander łtanu łredniego/ dłudiey [!] łzyie/ oczy iálnych/ [...] y inłze człónki iego były poczełnołcią okraszóna. *HistAl* N4v; *SkarŻyw* 136, 486.

b) Obdarzony, obdarowany (1) : aniż też imienia łwiecłkiego żądał, ale powiadał żeby to prawe imienie było, ktorým by rozum okraszóny mogł poczętek pólcia łwego poznać *BielŻyw* 95.

a. O pięknie, ozdobności stylu w mówieniu i w piśmie (1) : łtąd łzło/ łłz dułzń tákimi cnotami vbogácona/ mowę tełż y ięzyk dziwnń wdzięcznołcią okraszónń miála. *SkarŻyw* 317; [Aleć kto łie w prawdzie kocha/ niedba o okrałłone łłowń/ bo tełż prawdń nigdy dworłtwń nie potrzebuie. *FlawHist* xxx].

b. Posiadający w sobie lub na sobie coś pięknego (o terenach i tworach przyrody) (4) : Iako powietrze łełł okrałłone Ptaki: ktorzy mogą żyć na powietrzu lataińcz. Tako też woda łełł okrałłona Ribami *FalZioł* IV 29c; nálażł miełłce nád łeżiołem pułłczńmi/ łłkńmi/ y rozłogńmi wdzięcznymi okrałłone *StryjKron* 81.

W porównaniu (1): Łás obłitołć iego/ á zebrńnie łudu iego żákwiłnie wmielłcach iego/ ińko gdy piękna łłkń kwiełciem bywa okrałłona. *RejPs* 105v.

2. Piękny, obdarzony urodą (1) :

Szereg: »cudny a okraszony« (1): o yako czudna yełtełż a yako okrałłona namylłza [*Quam pulchra es, amica mea, quam pulchra es Cant* 4/1] *PatKaz* III 128.

3. Przyprawiony do smaku; conditus Mącz, Vulg; contactus sapore, saporatus Cn (2) : Conditus, Okrałłony/ Zakorzeniony. *Mącz* 63a.

Przen [czym] (1) : Mowń wńłżń niech żńwłże bęđłie przyłemna/ łolń okrałłona *WujNT* Col 4/6.

Synonimy: 1. ochędożony, ozdobiony, przyozdobiony, upiększony; 2. chędogi, cudny, gładki, nadobny, piękny, przepiękny, śliczny, urodliwy, urodny, urodziwy, wdzięczny.

Cf OKRASIĆ

LWil (i KŁ)